

**SANAYİ VE MAADİN BANKASI KANUNUNUN 11 NCI MADDESİNİN TADİLİ HAKKINDA
1/962 NUMARALI KANUN LAYİHASI TİCARET VE MUVAZENEİ MALİYE ENCÜMENLERİ
MAZBATALARI**

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekkâlet
Kalemi Mahsus Müdürlüğü
Adet
6/1415

15 Mayıs 1926

Büyük Millet Meclisi Riyasetine

19 Nisan 1341 tarih ve 633 numaralı Türkiye Sa-
nayı ve Maadin Bankası Kanununun 11 nci maddesi-
nin tadilini Ticaret Vekâletince tanzim edilen ve İcra
Vekâletleri Heyetinin 9 Mayıs 1926 tarihli içtihadında
tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvîp olunan kanun
layihasıyla esbabı mucibe mazbatasının mütalâkâda su-
reti takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsa-
ade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekkil
İsmet

ESBABI MUCİBE

Türkiye Sanayi ve Maadin Bankasının 19 Ni-
san 1341 tarihli ve 633 numaralı kanunun 11 nci mad-
desinde bankanın temettüatı safiyesinin % 6'ı faiz
namıyla bilfiраз sermayeye zam olunarak.. İfâh denil-
miştir. Kanunu mezkûrum hükümetçe teklif edilen
layihasında sanayiî milliyeyi teşvik maksadıyla te-
şekkül eden bankanın bu vazifesi pazarı ilbâra alın-
arak sermayeye faiz tefrîki teklif olunmamıştı. Tica-
ret ve Muvazene Encümenlerinin neticesi müzakeratın-
da ise sermayeyi aslıye % 6 faiz tefrîk edilmesi takar-
rür etmiş idi Halbuki kanunun şekli hazır ne hükû-
metin teklifini ve ne de encümenlerin mazbatasını te-
min edemediği gibi temettüattan bu suretle faiz tef-
rîki de esasatı iktisadiye ile kabili telif olamayacağı-
ndan mezkûr maddenin layiha mucibince tadilî zaruri
görülmüştür.

Sureti tadilî encümenlerin evvelce vaki teklifine
muvafıktır. Ancak faiz miktarı % 4 olarak tespit
edilmiştir. Evvelce banka memleketin milli iktisadiyat
ve sanayiîni teşvikten bir çok ahvalde uzun müddet
temettüi vermeyecek teşebbüsata iştirak etmiş ve %
6 dan dum dahil bilâ - faiz ikrazatına bulunmuş ve dev-
rolunan fabrikaların kavalidi iktisadiyeye gayri muva-
fak inşa edilmiş ve makineleri eski bulunmuş olması
üçbâriyle istihsalâtının maliyet fiyatını yükseltmek-

tedir. Devrolunan menkulât ve gayri menkulâtın ba-
zıları ise kıymeti olmakla beraber fi'hâl kabili isti-
fade şeyler değildir. Aynı zamanda Bankaya devro-
lunan bir çok şirketlerin faiz miktarları % 6 dan
dumdur. İşte bu esbaba binaen sermayeyi aslıye % 4
faiz tefrîki münasip görülmüş ve layihayı muaddele
o suretle tespit edilmiştir.

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Ticaret Encümeni
Adet Karar
43

18 . 5 . 1926

Ticaret Encümeni Mazbatası Riyaseti Celleye

19 Nisan 1341 tarih ve 633 numaralı Türkiye Sa-
nayı ve Maadin Bankası Kanununun 11 nci maddesini
muaddele Başvekkâletten mevrut layihayı kanunîye en-
cümencimizce müzakere ve teklîk olundu.

Layihanın esbabı mucibe mazbatasında da izah
edildiği veçhile tadilî talep olunan maddeli kanunîye-
de tefrîki icap eden % 6 faizin ne esas tizirlerinden
ayrılacağı tasvîh edilmeyerek müphem kalmış ve bu
cihet bankanın heyeti umumiyetini teşkil eden muva-
zeneî Maliye ve Ticaret Encümenlerinin müşterek
çetimsalarında mucidi münaakaşa ve tereddüt görülmüş
meğâ tavzihine lüzum görülmüştü. Bu kere, Ticaret
Vekâletince bittanzim Başvekkâletten gelen işbu mad-
deli kanunîye kanunun aşındaki müphemiyeti izale
etmekle encümenimizce de şekli tadilî muvafık gö-
rülmiştir. Ehemmiyetine binaen müstacelen müza-
kere edilmek üzere takaddim kılınmış.

Re'is namına	Mazbata Muhariri
İhsan	Celâl
Kâtip	Aza Zonguldak Yusuf Ziya
Aza Sivas	Aza Aksaray
Ömer Şevki	Vehbi
Aza	Aza

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Muvazeneî Maliye
Encümeni
Mazbata No : 233

Esas numarası :
1/962

Muvazeneî Maliye Encümeni Mazbata Rıyaseti
Celleye

Sanayi ve Maadîn Bankası Kanununun 11 nci maddesinin tadilî hakkında Başvekâletten varit olup Heyeti Umumiyenin 17.5.1926 tarihli içtimasında Ticaret Encümenine havale buyrulup mezkûr encümenen encümenimize tevdi kılınan kanun lâyihası tefrik ve müzakere olundur:

Hükümetten mevрут esbabı mürcebde tefrik edilecek faiz miktarının temettüatı safiyenin % 6 sı olacağı hakkındaki 11 nci maddenin ilk fıkrası faiz ifrazından muntazır faydayı temin edemeyecek bir şekilde olduğundan temettüattan evvelimilde mevzu sermaye için faiz tefrik edilerek temettüatı safi olan bakiyenin tevzili lâzımgelseceği suretinde bir tadile lüzum görüldüğü ifade edilmektedir. Fihakkıka Sanayi ve Maadîn Bankası Kanununun 13 nci maddesine tevlikan bankanın 1341 blâncosıyla 1926 senesi bütçesini tefrik etmek üzere Muvazeneî Maliye ve Ticaret Encümenlerinin iştrakiyle içtima eden Heyeti Umumiyede de 11 nci maddedeki faiz miktarının tarza hesabındaki hata müşahede ve tadili lüzumu denmeyen edilmisti. Yalnız hükümetten mevрут lâyhada faiz miktarı % 4 olmak üzere teklif edilmiş olup kanunun eski şeklinde mevcut faiz miktarı % 6 olduğu ve elyevm bu miktar faiz şerati umumîyei iktisadiyeye nazaran haddi itidalde bulunduğunu dihetle encümenimiz lâyihasi kanuniyenin bu noktai nazardan tadilini ve bankanın diğer şirketlere ikraz ettiği mebaligden de asgari bu miktar faiz talep etmesi sermayesini muhafaza noktai nazarından elzem olacağına celbi nazarı dikkati muvafak görmüş ve maruzatı anife dairesinde muaddelen tanzim kılınan lâyihanın Heyeti Celleye arzına karar vermiştir.

20 Mayıs 1926

Reis
Çankırı
Mustafa Abdülhalik

Mazbata Muharriri
Çatalca
Şakir

Aza
İstanbul
Ali Rıza Bey
hini imzada bulunamadı

Aza
İzmir
Münir Bey
hini imzada bulunamadı

Aza
Diyarbakır
Şeref
Aza
Giresun
Musa Kâzım

Aza
Zonguldak
Ragıp
Aza
Maras
Mithat

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

19 Nisan 1341 tarihli Türkiye Sanayi ve Maadîn Bankası Kanununun 11 nci maddesinin tadiline dair lâyihası kanuniye

Madde 1 — Türkiye Sanayi ve Maadîn Bankası Kanununun 11 nci maddesi berveçhiati tadil edilmiştir :

Bankanın temettüatından evvelimilde sermayei asiye % 6 faiz tefrik ve sermayeye zammolunur. Bakiye kalan temettüatı safinin % 10'u ihtiyat akçasına, % 10'u temettüatı tahvilâta, % 10'u da Meclisi İdare azasiyle memurin ve müstahdemine maaşları nisbetinde verilecek ikramiyeye tefrik ve tahsis ve % 70 sermayeye ilâve olunur.

Madde 2. — İşbu Kanun tarihi neşrinden itibaren meriyülicradır.

Madde 3. — İşbu Kanunun icrasına Ticaret Vekili memurdur.

9 Mayıs 1926

Başvekil
İsmet

Adliye Vekili
Mahmut Esat

Müdafaai Millie Vekili
Recep

Bahriye Vekili
İhsan

Dahiliye Vekili
M. Cemil

Hariciye Vekili
Doktor Tefrik Rüştü

Maliye Vekili
Hasan Beyefendi
İmzada bulunamadı

Maarif Vekili
Mustafa Necati

Nafia Vekili
Behiç

Ziraat Vekili
Mehmet Sabri

Ticaret Vekili
Ali Cenani

Sihiye ve Muaveneti
İçtimaiye Vekili
Refik Beyefendi
İmzada bulunamadı

MUVAZENEİ MALİYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ
19 Nisan 1341 tarihli Türkiye Sanayi ve Maadin
Bankası Kanununun 11 nci maddesinin tâdiline dair
lâihayı kanuniye

Birinci Madde — Türkiye Sanayi ve Maadin
Bankası Kanununun 11 nci maddesi berveçhiati tadil
edilmiştir :

«Bankanın temettüatından evvelemerde sermaye
asliye % 6 faiz tefrik ve sermayeye zammolunur.

Bakiye kalan temettüü safinin % 10'u ihtiyat akça-
sına, % 10'u temettülü tahvilâta, % 10'u da Meclisi
İdare azasiyle memurin ve müstahdemine maaşları
nisbetinde verilecek ikramiyeye tefrik ve tahsis ve
% 79'i sermayeye ilâve olunur.

İkinci Madde — İşbu Kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

Üçüncü Madde — İşbu Kanun ahkâmını icraya
Ticaret Vekili memurdur.